

Савко В., Підпригора О.
ХНУ ім. В. Н. Каразіна

КУЛЬТУРОЛОГІЯ І КІНОМИСТЕЦТВО: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Культурологія є відносно молодого наукою. Оскільки вона розглядає культуру як структурну цілісність, один із напрямків аналізу має визначатися як дослідження культури кіно. Історія кіно починається у ХІХ ст., а «культурологію» як окрему науку виділяє вперше антрополог (і автор терміну) Леслі Алвін Вайт у ХХ ст. Тому від ХХ ст. й до цього часу проблема опрацювання кіномистецтва для культурології як науки є надзвичайно важливою, оскільки кінематограф динамічно розвивається. Окрім цього, треба зазначити, що досі дослідженням кіно займалися науковці з різних сфер – соціології, літературознавства, психології та ін. Проте досі мало уваги приділяли цьому культурологи, однак саме такого роду праці дають змогу з найширшої точки зору поглянути на проблему кіномистецтва в цілому і схарактеризувати його як невід’ємну частину культури, зокрема й європейської.

Методи дослідження визначені цілком та завданнями, що ми їх перед собою поставили. При аналізі ми опиралися, в основному, на культурологічний підхід. Однак лише поєднання різноманітних підходів та методів може

дозволити найбільш повно та об'єктивно розглянути таке багатогранне явище, як кінематограф. Тому, окрім цього ми послуговувалися у дослідженні також і соціологічним, мистецтвознавчим підходами та *герменевтичним, структурно-функціональним, семіотичним, феноменологічним, порівняльно-історичним та типологічними методами.*

Практичне значення дослідження актуальне тим, що представлені у ньому результати поглиблюють уявлення про кінематограф як про певну доміную, що визначає напрямки розвитку як і самої культури ХХ століття, так і людини, що формувалася під її впливом. Досліджені проблеми та намагання їх розв'язання мають сприяти розширенню предметного поля досліджень у сфері філософії культури та культурної антропології. Дослідження масштабності процесів, що відбуваються в культурі під впливом кінематографа, оцінюючи усю їхню складність, спрямовують нас до розуміння значення кіно як культурологічного феномену.

Доступність загалу, ефект достовірності екранного зображення, інформативність окреслюють соціальні функції і значення кіно, яке справляє величезний ідейно-художній вплив на формування певних поглядів та переконань, естетичних смаків і почуттів, духовної культури людей. Кіномистецтво в значній мірі розширює засоби образної виразності і посилює суспільний резонанс художньої діяльності кіномитців. Дослідження кіно повинно мати особливий вектор напрямку у такій дисципліні, як культурологія, адже вивчення і його розвиток допоможуть людству вийти на новий щабель розвитку як матеріальної, так і духовної культури, запобігти виникненню маси конфліктів і проблем. Вивчення кіномистецтва є одним з найпріоритетніших у сучасній епосі новітніх технологій, оскільки його можна використовувати як допоміжний елемент у навчальному процесі, для розповсюдження інформації, для естетичного виховання і насолоди. Кіно є одним із найдієвіших методів впливу, прихованого засобами естетичної насолоди, саме у кіномистецтві пропаганду виявити найскладніше. Вивчення цього типу культури необхідне для недопущення нав'язування певної ідеології, поглядів на різні події та інших видів людської дискримінації.